

Prevention of fraud based on the requirements of knowledge, skills and ethics in external auditors and auditors of regulatory bodies

Hasan Kahrudi ¹, Ghodratoolah Barzegar*²,

1. Ph.D. Student, Faculty of Economics and Administrative Sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran.
2. Assistant Prof. of Accounting, Faculty of Economics and Administrative Sciences, University of Mazandaran, Babolsar, Iran.

ARTICLE INFO

Article Type:

Original Research

Received: 11.27.2023

Revised: 02.27.2024

Accepted: 06.19.2024

Keyword:

Auditor Ethics, Auditor Knowledge, Auditor Skills, Fraud, Fraud Prevention

*Corresponding Author:

Ghodratoolah Barzegar

Email:

gh_barzegar@umz.ac.ir

ABSTRACT

The purpose of this research was to investigate the role of auditors' characteristics including knowledge requirements, skill requirements, and ethical requirements in fraud prevention. This research was applied in terms of purpose and descriptive in terms of data collection method, and the information needed to check the hypotheses was collected using a questionnaire. The statistical population of the study consisted of two groups of auditors including independent auditors (auditors working in audit institutions who were members of the Iranian Certified Public Accountants Association and the Audit Organization) and auditors of regulatory bodies (including auditors working at the State Inspection Organization, Audit Court, and Ministry of Economy and Finance). After the distribution of questionnaires, 384 questionnaires were completed and returned; the reliability and validity of the questionnaires were checked and confirmed. The hypotheses of this research were analyzed by the structural equation modelling method. The findings of the research showed that from the perspective of external auditors as well as auditors of regulatory agencies, skill and ethical requirements in auditors are effective in preventing fraud, but knowledge requirements in auditors do not have a significant effect. The results of this research are consistent with the theories of competence and planned behaviour. Considering that auditors play an important role in the level of trust of users of financial statements, it is necessary to pay attention to their characteristics in preventing fraud in both the private and public sectors.

Introduction

Today, fraud is the biggest risk for any organization because it is closely related to the market, credit and financial systems of organizations, and auditing is related to it to prevent huge financial losses in the organization. The factors that generate fraud in organizations are dynamic and considered a serious risk for the organization and the global economy. Today, many organizations struggle to address the concerns of fraud and its impact on their operations. The performance of organizations may strongly depend on fraudulent practices, which can negatively affect the reputation of the organization. Indeed, if fraud is not detected, organizations cannot remain healthy and competitive. Although many issues have been investigated by previous researchers in behavioural accounting, the current research is distinct from other research in terms of research content. The difference between the current research and other research is that it goes a little further and examines all the variables of skill, knowledge and ethical requirements in the prevention of fraud by the auditors of the regulatory body and independent auditors. This research is useful as it increases the theoretical foundations related to the research of the auditors of the regulatory agency and independent auditors and is also useful in the policy-making of the legislators of the auditing profession. Finally, according to the stated content, the purpose of this research was to investigate the role of auditors' characteristics including knowledge, skills, and ethical requirements in fraud prevention.

METHODOLOGY

This research was practical in terms of purpose and its results can be used by researchers, auditors and policymakers. Furthermore, this research was descriptive-survey type. The data of this research was collected through the questionnaire tool and the data analysis was carried out using the structural equation modelling method and Smart PLS software. The statistical population of this research included all independent auditors and auditors of regulatory bodies in the public sector. Independent auditors included auditors working in audit institutions, members of the Iranian Certified Public Accountants Association and the Audit Organization, and auditors of regulatory agencies including the State Inspection Organization, the Audit Bureau, and the Ministry of Economy and Finance. The statistical sample was calculated using Cochran's formula for an unlimited population with an error level of 0.05, and its number was 384. 400 questionnaires were distributed but 384 questionnaires were returned. Questionnaires were completed in person and online. The questionnaires related to the variables were standard and taken from the questionnaire of Lateef et al. (2019) consisting of 64 questions. This questionnaire consisted of a five-point Likert scale of completely disagree, disagree, have no opinion, agree, and completely agree, which was given from 1 to 5 points.

Results and Discussion

The research findings demonstrated that from the perspective of independent auditors, the skill and ethical requirements of auditors are effective in preventing fraud, but the knowledge requirements of auditors do not have a significant effect on preventing fraud. In addition, the results of the research showed that from the point of view of auditors of regulatory bodies, knowledge requirements are not considered fundamental in preventing fraud and have no significant effect, but the skill and ethical requirements of auditors have a significant effect in preventing fraud. The research also illustrated that from the perspective of independent auditors and auditors of regulatory bodies, skill and ethical requirements in auditors are effective in preventing fraud, but knowledge requirements do not have much effect in preventing fraud.

CONCLUSIONS

Due to the economic growth in human societies, the desire of people to achieve more profit has increased and this desire has led to non-compliance with customs and ethics. Today, fraud is the biggest risk for any organization, because it is closely related to the market, credit and financial systems of organizations, and auditing is related to it to prevent huge financial losses in the organization. The findings of this research showed that from the point of view of independent auditors and auditors of regulatory bodies, skill and ethical requirements in auditors are effective in preventing fraud, but knowledge requirements do not have much effect in preventing fraud. Empirically, this study has provided evidence to support the argument that skill and ethics in auditors are significantly related to fraud prevention. If the auditor has the necessary abilities, fraud is not only contained in the private and public sectors but also prevented. Hence, this is made possible through continuous updating and upgrading of auditors' skill requirements. The results of this research are in accordance with the theories of competence and planned behaviour. According to the competency theory, auditors prevent fraud in the organization by having competencies such as skills and ethics. This theory refers to the individual capabilities of auditors and according to this theory, the research results showed that the existence of skills and ethics in private and public sector auditors in fraud prevention is effective, but according to the respondents of the research questionnaire, the existence of knowledge in auditors is not sufficient to prevent fraud in the organization and does not have a significant impact on fraud prevention. Additionally, in the theory of planned behaviour, the behaviour of people in the organization is explained and predicted. Since auditors play an important role in the level of trust of users of financial statements, their decisions and activities play a significant role in fraud prevention.

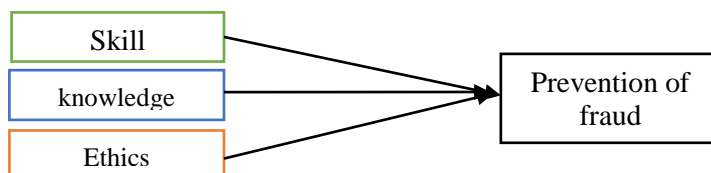

Figure 1. Research model

کارافن

فصلنامه علمی دانشگاه ملی مهارت

ویژه‌نامه ۱۴۰۴، دوره ۲۲، ۴۷۰-۴۹۰

آدرس نشریه: <https://karafan.tvu.ac.ir/>

doi: [10.48301/kssa.2024.454336.2893](https://doi.org/10.48301/kssa.2024.454336.2893)

پیشگیری از تقلب براساس الزامات دانش، مهارت و اخلاق در حسابرسان مستقل و حسابرسان دیوان محاسبات

حسن کهرودی^۱ ID، قدرت اله برزگر*^۲ ID

۱. دانشجوی دکتری، دانشکده علوم اقتصادی و اداری، دانشگاه مازنداران، بابلسر، ایران.

۲. استادیار گروه حسابداری، دانشکده علوم اقتصادی و اداری، دانشگاه مازنداران، بابلسر، ایران.

چکیده

اطلاعات مقاله

هدف این پژوهش، بررسی نقش ویژگی‌های حسابرسان شامل الزامات دانش، الزامات مهارت و الزامات اخلاق در پیشگیری از تقلب است. این پژوهش، از نظر هدف کاربردی و از نظر شیوه جمع‌آوری اطلاعات توصیفی بوده و اطلاعات مورد نیاز برای بررسی فرضیه‌ها، با ابزار پرسشنامه جمع‌آوری شده است. جامعه آماری پژوهش، دو گروه از حسابرسان شامل حسابرسان مستقل (حسابرسان شاغل در موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و سازمان حسابرسی) و حسابرسان دستگاه‌های نظارتی (شامل حسابرسان شاغل در سازمان بازرسی کشور، دیوان محاسبات و وزارت امور اقتصاد و دارایی) بوده که پرسشنامه‌ها بین آن‌ها توزیع و در نهایت ۳۸۴ پرسشنامه گردآوری شده است که پایایی و روایی آن‌ها مورد بررسی قرار گرفت که مورد تأیید بوده‌اند. همچنین فرضیه‌های این پژوهش با روش مدل‌سازی معادلات ساختاری تجزیه و تحلیل شده‌اند. یافته‌های پژوهش نشان داد که از دیدگاه حسابرسان مستقل و نیز از دیدگاه حسابرسان دستگاه‌های نظارتی، الزامات مهارتی و اخلاقی در حسابرسان در پیشگیری از تقلب موثر است، اما الزامات دانش در حسابرسان در پیشگیری از تقلب تأثیر معنی‌داری ندارد. نتایج این پژوهش با نظریه‌های شایستگی و رفتار برنامه‌ریزی شده مطابقت دارد. با توجه به آن که حسابرسان، نقش مهمی در میزان اعتماد استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی دارند، بنابراین توجه به ویژگی‌های آن‌ها در پیشگیری از تقلب هم در بخش خصوصی و هم عمومی، ضرورت دارد.

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۹/۰۶

بازنگری مقاله: ۱۴۰۲/۱۲/۰۸

پذیرش مقاله: ۱۴۰۳/۰۳/۳۰

کلید واژگان:

تقلب، پیشگیری از تقلب، مهارت حسابرسان، دانش حسابرسان، اخلاق حسابرسان.

*نویسنده مسئول: قدرت اله برزگر

پست الکترونیکی

gh_barzegar@umz.ac.ir

©2024 the authors. Published by National University of Skills, Tehran, Iran. This article is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 International (CC BY-NC License) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>)

شاپای الکترونیکی:

۴۴۲۰-۲۵۳۸

شاپای چاپی: ۲۳۸۲-۹۷۹۶

۱. مقدمه

عوامل مولد تقلب در سازمان‌ها پویا بوده و به عنوان خطری جدی برای سازمان و نیز اقتصاد جهانی به‌شمار می‌آید. امروزه، بسیاری از سازمان‌ها برای رسیدگی به نگرانی‌های تقلب و تأثیر آن بر عملکرد خود تلاش می‌کنند. عملکرد سازمان‌ها ممکن است به شدت به شیوه‌های تقلب بستگی داشته باشد که می‌تواند بر شهرت سازمان تأثیر منفی بگذارد. در واقع، اگر تقلب کشف نشود، سازمان‌ها نمی‌توانند سالم و رقابتی باقی بمانند (یعقوب^۱ و همکاران، ۲۰۲۳). از آنجایی که سازمان‌ها تلاش می‌کنند این نگرانی‌ها را برطرف نمایند، اقدامات پیشگیری، شناسایی و اصلاح را برای رسیدگی به هرگونه علامت قرمز تقلب باید انجام دهند (دوان و تا^۲، ۲۰۲۳).

طبق بند چهار بخش ۲۴۰ استانداردهای حسابرسی ایران، تقلب عبارت است از «هرگونه اقدام عمدی فریبکارانه یک یا چند نفر از مدیران، کارکنان یا اشخاص ثالث، برای برخورداری از یک مزیت ناروا یا غیرقانونی» و در بند ۹ این استاندارد، تقلب و اشتباه را از یکدیگر تفکیک و بیان می‌کند که تنها ویژگی متمایزکننده تقلب از اشتباه، قصد و نیت است (مهدوی و قهرمانی، ۱۳۹۶). در میان نظریه‌های مرتبط با تقلب، نظریه مثلث تقلب کرسی^۳ (۱۹۵۳) به‌طور گسترده مورد استفاده قرار گرفته است. از نظر کرسی، تقلب زمانی اتفاق می‌افتد که سه عامل فشار، فرصت و توجیه وجود داشته باشد. انگیزه یا فشار برای انجام گزارشگری مالی متقلبانه ممکن است زمانی وجود داشته باشد که مدیریت از خارج یا درون واحد تجاری برای دستیابی به هدف سود یا نتیجه مالی تحت فشار باشد (نوبین و نوبین^۴، ۲۰۲۳).

قابلیت‌های فردی حسابرسان نقش مهمی در مهارت آن‌ها در کشف تقلب دارد. اعتبار توانایی‌های حرفه‌ای حسابرسان به دلیل افزایش موارد ناتوانی آن‌ها در شناسایی و گزارش اشتباهات قابل توجه در گزارش‌های سالانه آسیب دیده است. بر اساس نظرسنجی انجمن بازرسان خبره تقلب^۵، تنها ۱۶ درصد از پرونده‌های تقلب توسط حسابرسان کشف شد که در مقایسه با ۴۸ درصد مواردی که برای اولین بار توسط افشاگران فاش شد، رقم بسیار پایینی است. عناصری که بر اثربخشی حسابرسان در ارزیابی خطر تقلب تأثیر می‌گذارند هنوز به‌طور کامل درک نشده‌اند (پراموکی و آگوستین^۶، ۲۰۲۳). مطالعات نشان داده‌اند که قابلیت‌ها و شایستگی حسابرسان ذاتاً ریشه در ویژگی‌های شخصیتی و تجربه آن‌ها دارد (گالکوئیست و جوکیپی^۷، ۲۰۱۵). طبق مطالعه کلمنتر^۸ (۲۰۲۰)، با استنباط این‌که ویژگی‌های شخصیتی در بین حسابرسان داخلی و مستقل با تجربه وجود دارد، مانند سطح بالای وظیفه‌شناسی و صراحت، از ایده همبستگی بین اثربخشی حسابرسان در کشف تقلب و ویژگی‌های شخصیتی نشأت

۱. Yaqoub et al.

۲. Doan & Ta

۳. Cressey

۴. Nguyen & Nguyen

۵. Association of Certified Fraud Examiners (ACFE)

۶. Pramuki & Agustine

۷. Gullkvist & Jokipii

۸. Clements

می‌گیرد. علاوه بر این، عبدو^۱ و همکاران (۲۰۲۲) دریافتند که ویژگی‌های شخصیتی به تقویت اثربخشی کنترل داخلی در شرکت‌های لبنانی کمک می‌کند. وروی^۲ و همکاران (۲۰۲۲) نشان دادند که برای حسابرسان با موضع اخلاقی قوی، ارتباط مثبتی بین صفت شک و کشف تقلب وجود دارد. هم موضع اخلاقی و هم بدبینی، ویژگی‌های شخصیتی حسابرسان را در تصمیم‌گیری منعکس می‌کند. مطابق با نظر دی‌گابریل^۳ (۲۰۰۹) مهم‌ترین مهارت‌های موردنیاز حسابرسان برای پیشگیری از تقلب عبارتند از: تجزیه و تحلیل قیاسی، خونسردی، دانش حقوقی خاص، ارتباط شفاهی، ارتباط کتبی، مهارت تحلیلی، انعطاف‌پذیری پژوهشی، تفکر انتقادی، حل مسئله بدون ساختار. حسابرسان نیاز به کسب مهارت‌های بیشتری برای به حداقل رساندن شیوه‌های تقلب در بخش دولتی و خصوصی دارند که این امر در ارتباط با حسابرسان دستگاه‌های نظارتی نیز صدق می‌کند. ارتقای دانش و صلاحیت حرفه‌ای، مبتنی بر این حقیقت است که رشد جهانی شدن و تنوع خدمات حسابداری و از سوی دیگر بازارهای رقابتی در حال افزایش، منجر به توجه بیشتری به حرفه حسابداری و استانداردهای اخلاقی آن شده است (موردیناسیا^۴، (۲۰۲۲)). اصول اخلاقی در میان حسابرسان، از ویژگی‌های مهم در پیشگیری از تقلب به‌شمار می‌رود. در واقع، اصول اخلاقی، ارزش‌های اخلاقی هستند که رفتار افراد یا گروه‌ها را در ارتباط با آنچه صحیح یا اشتباه است، کنترل می‌کند (فرناندیتیا و ماسلیچا^۵، (۲۰۲۰)). آگاهی از اجرای رفتار اخلاقی باعث ایجاد اعتماد، صداقت، هدف، پاسخگویی و شفافیت در حسابرسان بخش عمومی می‌شود که انگیزه توسعه حرفه‌ای پایدار است (ساوانت^۶، (۲۰۲۰)). اخلاق حسابرسان دستگاه نظارتی، برای تأثیرگذاری بر کاربران گزارش حسابداری (صورت مالی) مانند کارکنان، وام‌دهندگان، سرمایه‌گذاران، تأمین‌کنندگان، مدیریت، مشتریان و دولت برای تصمیم‌گیری دقیق در راه جلوگیری از تقلب ایجاد شده است (لطیف و همکاران، (۲۰۱۹)). علی‌رغم این که موضوعات بسیاری توسط پژوهشگران پیشین در حسابداری رفتاری بررسی شده است اما پژوهش جاری از منظر محتوای پژوهشی، از دیگر پژوهش‌ها متفاوت می‌باشد. تمایز پژوهش جاری با سایر پژوهش‌های انجام‌شده در این است که کمی فراتر می‌رود و به بررسی تلفیقی از تمام متغیرهای مهارت، دانش و الزامات اخلاقی در پیشگیری از تقلب توسط حسابرسان دستگاه نظارتی و حسابرسان مستقل می‌پردازد. این کار از این جهت مفید است که پژوهش حاضر میان‌نظری مربوط به پژوهش‌های حسابرسان دستگاه نظارتی و حسابرسان مستقل را افزایش می‌دهد و همچنین در راستای سیاست‌گذاری قانون‌گذاران حرفه حسابرسان مفید می‌باشد. در نهایت با توجه به مطالب بیان‌شده، این پژوهش درصدد است تا به این پرسش پاسخ دهد که آیا الزامات مهارت، دانش و اخلاق حسابرسان دستگاه نظارتی و حسابرسان مستقل در پیشگیری از تقلب مؤثر است؟

۲. مبانی نظری و پیشینه پژوهش

^۱. Abdo

^۲. Verwey

^۳. DiGabriele

^۴. Murdiansyah

^۵. Fernandhytia & Muslichah

^۶. Sawant

مفهوم تقلب

مشکلی که اغلب در سازمان‌های دولتی و بخش‌های عمومی رخ می‌دهد، تقلب است (بولمسیا^۱، ۲۰۲۱). وقوع پدیده تقلب و کشف آن، یکی از نگرانی‌های مهم ذی‌نفعان در هر سازمانی است. تقلب در بخش‌های عمومی همیشه به دلیل کنترل‌های داخلی غیرمؤثر و ناکارآمد انجام می‌شود و بخش‌های دولتی، زمانی بیشترین آسیب‌پذیری را در برابر تقلب دارند که دارای تعهدات، هزینه‌ها و سیاست‌های مبتنی بر تقاضاهایی باشند که زمان و منابع کافی را برای اعمال ریسک و اجرای کنترل‌ها برای پیشگیری از تقلب اختصاص نمی‌دهند (لطیف و همکاران، ۲۰۱۹). تقلب از نگاه پژوهشگران حوزه علوم قضایی و حسابرسی، به معنای استفاده افراد از شکاف‌های موجود در قوانین و استانداردها به منظور به دست آوردن منافع شخصی در ازای آسیب رساندن به ارزش سازمان یا ذی‌نفعان تلقی می‌گردد (آدھیامبو^۲، ۲۰۲۲). به نقل از انجمن بازرسان خبره تقلب (۲۰۱۶)، تقلب، اعمال غیرقانونی است که عمداً برای اهداف معین (دستکاری یا ارائه گزارش‌های نادرست به طرف‌های دیگر) توسط افرادی از داخل یا خارج از سازمان برای کسب منفعت از دیگران به روش نادرست یا با زور، مملو از فن، حيله‌گری و پنهانی انجام می‌شود (راسمانا و تانجانگ^۳، ۲۰۱۹). فعالیت‌هایی از قبیل دستکاری سوابق صورت‌های مالی، حذف اسناد و ثبت سود که می‌تواند به بخش مالی یا اقتصاد کشور آسیب برساند، از جمله روش‌های تقلب است که اغلب توسط افراد انجام می‌شود (رحیم و همکاران، ۲۰۱۹). سه نوع عمده تقلب شغلی طبق طبقه‌بندی انجمن بازرسان خبره تقلب عبارتند از: سوءاستفاده از اداری‌ها، تقلب در صورت‌های مالی یا گزارشگری مالی متقلبانه و فساد مالی (انجمن بازرسان خبره تقلب، ۲۰۱۶).

مسئولیت حسابرسان برای کشف تقلب و نظریه‌های مرتبط

رشد فزاینده و پیچیدگی‌های جامعه، نیاز به حسابرسی را توسعه می‌دهد و نیاز به اطمینان‌خاطری که از حسابرسی به دست می‌آید، بیشتر احساس می‌شود (جامعی و لطفی‌جو، ۱۴۰۰). نقش حسابرسان مستقل در کشف و گزارش تقلب در شرکت‌ها موضوعی بحث‌انگیز است. استانداردهای جدید بین‌المللی (استاندارد حسابرسی ۲۴۰) از حسابرسان انتظار دارد که تا حدی مسئولیت ثانویه کشف تقلب و اشتباه در صورت‌های مالی را بپذیرند (یوگوانتا^۴ و همکاران، ۲۰۱۸). یکی از اساسی‌ترین شکاف‌ها در ادبیات حسابرسی معاصر این است که حسابرسان مسئول تشخیص تقلب نیستند. به نظر می‌رسد هیچ ادبیات معتبری وجود ندارد که نشان دهد حسابرسان باید حسابرسی‌ها را با هدف کشف یا تشخیص تقلب طراحی کنند (کراویتز^۵، ۲۰۱۲). حسابرسان به‌عنوان یک شخص ثالث مستقل، مسئول اطمینان‌بخشی معقول از وجود تحریف‌های بااهمیت ناشی از تقلب یا اشتباه در صورت‌های مالی شرکت‌ها هستند، بنابراین بهبود توانایی حسابرسان در شناسایی تقلب مالی برای مهار آن و کاهش زیان‌های ناشی از تقلب مالی از اهمیت بالایی برخوردار است (گنگ و یانگ^۶، ۲۰۲۱).

^۱. Ulimsyah

^۲. Odhiambo

^۳. Rusmana & Tanjung

^۴. Ugwunta et al.

^۵. Kravitz

^۶. Geng & Yang

در این میان نظریه شایستگی به عنوان نظریه زیربنا و نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده به عنوان نظریه پشتیبان مطرح است. نظریه شایستگی دانش، مهارت‌ها و سایر ویژگی‌های خاص مورد نیاز برای انجام مؤثر یک کار در سازمان را توصیف می‌کند و به عنوان ابزار منابع انسانی برای ارزیابی، انتخاب، آموزش و توسعه و برنامه‌ریزی جانشینی استفاده می‌شود (لوسیا و لپسینگر^۱، ۱۹۹۹). نظریه شایستگی با تأکید بر قابلیت‌ها (مهارت‌ها، ارزش‌ها، توانایی‌ها، اخلاق و سایر ویژگی‌ها)، دید بهتری از عوامل تقلب ارائه می‌کند. بنابراین مدل شایستگی می‌تواند توسط حسابرسان دستگاه نظارتی به روش‌های مختلف از جمله هنگام دسترسی به خطر تقلب مورد استفاده قرار گیرد (لطیف و همکاران، ۲۰۱۹). نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده به دنبال پیش‌بینی و تبیین رفتار انسان است. این نظریه بر این فرض استوار است که انسان، برای اتخاذ یک تصمیم رفتاری معقول، از اطلاعات به صورت قاعده‌مند استفاده می‌کند و عملی را انجام می‌دهد که قصد و نیت آن را داشته است، به نوعی که هرچه قصد اتخاذ یک رفتار، قوی‌تر باشد، موفقیت بیشتری برای انجام آن رفتار مورد انتظار می‌باشد (علی‌زادگان و همکاران، ۱۴۰۲).

ویژگی‌های حسابرسان و پیشگیری از تقلب

بسیاری از پژوهشگران معتقدند که عوامل رفتاری از قبیل مهارت، دانش، نگرش، تعهد سازمانی و آگاهی اخلاقی، افشاگری و صداقت حسابرسان در پیشگیری از تقلب تأثیرگذار است (اکین‌بوال^۲ و همکاران، ۲۰۲۰؛ یوگوو^۳، ۲۰۲۱) اما در بین عوامل رفتاری ذکر شده الزامات مهارت، دانش و اخلاق حسابرسان به عنوان عوامل مهم فردی و رفتاری تلقی می‌گردد که در پیش‌گیری از تقلب تأثیرگذار هستند (دی‌گابریل، ۲۰۰۸؛ پوپولا^۴، ۲۰۱۴).

دانش: دانش حسابرسی را می‌توان به عنوان بینشی از حسابرسی، محیط کسب‌وکار و مشخصات حسابرسی برای ارائه ساختار و چارچوبی برای ترکیب و ارزیابی اطلاعات و تجربیات جدید در ترکیبی از اطلاعات زمینه‌ای چارچوب‌بندی شده، ارزش‌ها، تجربه و متخصص توصیف کرد (چوه^۵ و همکاران، ۲۰۰۷). نداشتن دانش کافی برای شناسایی و پیشگیری توسط حسابرسان در طول فرایند حسابرسی، بسیاری از سازمان‌ها را تحت تأثیر قرار داده و حرفه حسابرسی را با مشکل مواجه کرده است (چوی^۶، ۲۰۱۰) بنابراین لازم است حسابرسان از دانش لازم برای جلوگیری از تقلب در بخش‌های دولتی و خصوصی برخوردار باشد. با توجه به مطالب بیان شده، فرضیه‌های ذیل قابل ارائه است:

فرضیه ۱: از دیدگاه حسابرسان مستقل الزامات دانش در حسابرسان در پیشگیری از تقلب مؤثر است.
فرضیه ۲: از دیدگاه حسابرسان دستگاه‌های نظارتی الزامات دانش در حسابرسان در پیشگیری از تقلب مؤثر است.
مهارت: مهارت عبارت است از تطبیق ماهرانه دستی، کلامی یا ذهنی ابزارها، تکنیک‌ها و روش‌ها. مهارت‌های حسابرسان حرفه‌ای موفق شامل مهارت‌های تحلیلی و توانایی، مهارت‌های ارتباطی کتبی و شفاهی، ذهنیت خلاقانه و هوش تجاری، شک و تردید در انجام وظیفه و مصاحبه و استخراج اطلاعات از افرادی که متهم به تقلب هستند،

^۱. Lucia & Lepsinger

^۲. Akinbowale et al.

^۳. Ugwu

^۴. Popoola

^۵. Choo et al.

^۶. Chui

می‌باشند. مهارت در حسابرسی، توانائی انجام وظیفه‌های نسبتاً پیچیده، به شیوه‌ای مناسب و براساس دانش انباشته در زمینه‌ای خاص تعریف می‌شود (لطیف و همکاران، ۲۰۱۹). حسابرسی دستگاه نظارتی شامل استفاده از مهارت‌های حسابداری، حسابرسی و پژوهش است (هوک^۱ و همکاران، ۲۰۰۶) که می‌تواند به دو جزء طبقه‌بندی شود: خدمات دعوی قضایی و خدمات پژوهشی (گری و موسالی^۲، ۲۰۰۶). یک حسابرسان دستگاه نظارتی هم مهارت‌های کمی در بررسی اعداد برای کشف تقلب و هم مهارت‌های کیفی در بررسی قدرت سیستم‌های کنترل داخلی دارد (موتاسمی^۳، ۲۰۱۱). حسابرسان دستگاه نظارتی نیاز به مهارت‌های ویژه‌ای از جمله تفکر انتقادی، تحلیل قیاسی، حل مسئله بدون ساختار، مهارت تحلیلی، انعطاف‌پذیری تحقیقی، ارتباطات شفاهی، مذاکره و حل تعارض، پژوهش، محاسبه خسارت اقتصادی، ارزیابی کسب‌وکار و مهارت‌های پژوهش در مورد پولشویی دارند (عمر^۴ و همکاران، ۲۰۲۰). از طرف دیگر، حسابرسان مستقل علاوه بر مهارت اطمینان‌بخشی معقول که آیا صورت‌های مالی به‌عنوان یک مجموعه واحد از کل از تمام جنبه‌های با اهمیت مطابق با استانداردهای حسابداری به نحوی منصفانه و مطلوب ارائه شده‌اند یا خیر، به مهارت‌های منحصربه‌فرد دیگری هم نیاز دارند تا شواهدی را که از دیدگاه‌های متفاوت در اختیار آن‌ها قرار می‌گیرد، با تشخیص تفسیرهای احتمالی متفاوت و پیامد موضوع موردنظر تأیید کنند. با توجه به مطالب بیان‌شده، فرضیه‌های ذیل قابل ارائه است:

فرضیه ۳: از دیدگاه حسابرسان مستقل الزامات مهارتی در حسابرسان در پیشگیری از تقلب مؤثر است.

فرضیه ۴: از دیدگاه حسابرسان دستگاه‌های نظارتی الزامات مهارتی در حسابرسان در پیشگیری از تقلب مؤثر است.

اخلاق: اصول اخلاقی، ارزش‌های اخلاقی هستند که رفتار افراد یا گروه‌ها را در ارتباط با آنچه صحیح یا اشتباه است کنترل می‌کند. اصول اخلاقی تعیین می‌کند که تا چه حد چیزی در رفتار و تصمیم‌گیری درست یا غلط، خوب و بد تلقی می‌شود. حرفه حسابداری نقشی ضروری در جامعه ایفا می‌کند، در منشور اخلاقی حسابداران، نه‌تنها در قبال صاحبکاران یا کارفرمایان خود، بلکه در قبال جامعه نیز مسئولیت دارند. جامعه از حسابداران انتظار دارد که تعهدات خود را به‌درستی و با رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای انجام دهند (فرناندیتیا و ماسلیچا، ۲۰۲۰). طبق نظر هیئت استانداردهای بین‌المللی اخلاق برای حسابداران^۵ (۲۰۱۸)، تقلب و گزارشگری نادرست، تصمیمات اخلاقی حسابرسان را در جریان حسابرسی دوباره در کانون توجه مردم قرار داده است و نهادها به‌طور فزاینده‌ای بر موضوعاتی مانند رفتار اخلاقی و صداقت تأکید می‌کنند. علاوه بر این وجود اخلاق حرفه‌ای در قوانین کاری با هدف کسب اعتماد و اعتباربخشی به حرفه حسابداری و حسابرسی ارزشمند است و در طولانی‌مدت به خوش‌نامی حرفه می‌انجامد (بشکوه و همکاران، ۱۳۹۱). با توجه به مطالب بیان‌شده، فرضیه‌های ذیل قابل ارائه است:

فرضیه ۵: از دیدگاه حسابرسان مستقل الزامات اخلاق در حسابرسان در پیشگیری از تقلب مؤثر است.

فرضیه ۶: از دیدگاه حسابرسان دستگاه‌های نظارتی الزامات اخلاقی در حسابرسان در پیشگیری از تقلب مؤثر است.

در ادامه به برخی از پیشینه‌های خارجی و داخلی مرتبط با موضوع پژوهش، اشاره شده است.

^۱. Houck et al.

^۲. Gray & Moussalli

^۳. Muthusamy

^۴ Umar

^۵. International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA)

در پژوهشی **نوریم^۱ و همکاران (۲۰۲۳)** با عنوان «نقش سطح دانش و دیدگاه شخصی ریسک بر سازگاری ارزیابی ریسک تقلب: یک روش شبه تجربی» نتیجه گرفتند حسابرسان با دانش حسابرسی عمومی در ارزیابی خطر تقلب محافظه کار است اما حسابرسان باید درک محافظه کارانه‌ای از خطر تقلب داشته باشد. این نشان می‌دهد که ویژگی شخصی یک حسابرسان نقش مهمی در ارزیابی خطر تقلب دارد، به ویژه در کشوری که اجرای قانون پایینی دارد. سازمان باید سازوکاری را تدوین کند که بتواند اعضای سازمان را وادار به رفتار با قضاوت اخلاقی بیشتری کند.

در پژوهش **متریدزون^۲ و همکاران (۲۰۲۲)** به بررسی «نقش ویژگی‌های شخصیتی، مهارت‌های فناوری دیجیتال و شایستگی بر اثربخشی ارزیابی ریسک تقلب در بین حسابرسان مستقل در مالزی» پرداخته شده است. نتایج این مطالعه نشان داد که مهارت‌های فناوری دیجیتال به اثربخشی ارزیابی ریسک تقلب کمک می‌کند، در حالی که ویژگی‌های شخصیتی و شایستگی حسابرسان تأثیر چندانی در ارزیابی ریسک تقلب ندارد.

یافته‌های پژوهش **لطیف و همکاران (۲۰۱۹)** با عنوان «الزامات توانایی در پیشگیری از تقلب در بخش عمومی نیجریه: درک حسابدار حرفه‌ای»، بینش‌هایی در مورد الزامات توانایی یک حسابدار حرفه‌ای در پیشگیری از تقلب در بخش عمومی نیجریه ارائه شده است. اگر حسابدار حرفه‌ای توانایی‌های لازم را داشته باشد، تقلب نه تنها در بخش عمومی نیجریه مهار می‌شود بلکه از آن جلوگیری می‌شود. علاوه بر این، مدیریت در مقام مرجع باید فرهنگ قدردانی از دانش، مهارت‌ها و اخلاق حسابداری قانونی را تشویق و ترویج کند.

نتایج پژوهش **برزگر عباسپور و همکاران (۱۴۰۲)** با عنوان «تأثیر ویژگی‌های حسابرسان و ساختار هیئت مدیره بر احتمال وقوع تقلب در صورت‌های مالی شرکت‌های تجاری» نشان داد که عوامل درون سازمانی (ساختار هیئت مدیره) و عوامل برون سازمانی (ویژگی‌های حسابرسان) بر احتمال وقوع تقلب در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تأثیرگذار است.

در پژوهش **علی‌زادگان و همکاران (۱۴۰۲)** به تحلیل توانایی حسابرسان در کشف تقلب با استفاده از تئوری رفتار برنامه‌ریزی شده پرداخته شده است. یافته‌های پژوهش نشان داد که تجربه حسابرسان، انواع تیپ‌های شخصیتی حسابرسان و تردید حرفه‌ای، بر توانایی کشف تقلب در صورت‌های مالی توسط حسابرسان، رابطه مثبت و معناداری دارند. همچنین، تجربه حسابرسان و تیپ شخصیتی به‌طور غیرمستقیم با متغیر تردید حرفه‌ای بر کشف تقلب در صورت‌های مالی رابطه مثبت و معناداری دارند.

منتی و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی تحت عنوان «بررسی واکنش‌های حسابرسان داخلی به خطرهای تقلب» دریافته‌اند که از دیدگاه مدیران حسابرسی داخلی، حسابرسان داخلی در حوزه تقلب و واکنش به خطرهای تقلب، فاقد صلاحیت‌های حرفه‌ای لازم و کافی هستند، با فنون پیشگیری از تقلب و کشف تقلب آشنایی لازم را ندارند، همچنین طرح‌های تقلب در شرکت‌ها را ارزیابی نمی‌کنند و از ابزارهای نوین برای واکنش به خطرهای تقلب استفاده نمی‌کنند.

نخعی و همکاران (۱۴۰۲) به بررسی عوامل مؤثر بر ارزیابی شواهد حسابرسی کشف تقلب در ایران پرداختند. آن‌ها با مطالعه مبانی نظری، ۷۰ شاخص را استخراج کردند که در چهار بُعد عوامل فردی، عوامل سازمانی، عوامل

^۱. Nurim et al.

^۲. Mat Ridzuan

زمینه‌ای و تمایلات فکری دسته‌بندی شدند که در نهایت با انجام تحلیل عاملی تأییدی، الگویی برای ارزیابی شواهد حسابرسی کشف تقلب در ایران حاصل شد.

پاشایی فشتالی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی تأثیر اخلاق حرفه‌ای و فلسفه اخلاقی شخصی بر توانایی کشف تقلب حسابرس با توجه به نقش میانجی تردید حرفه‌ای پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد که متغیرهای اخلاق حرفه‌ای و جهت‌گیری اخلاقی آرمان‌گرایی، به‌طور مستقیم و همچنین به‌طور غیرمستقیم (از طریق متغیر میانجی تردید حرفه‌ای)، بر توانایی کشف تقلب اثر مثبت دارند اما متغیر جهت‌گیری اخلاقی نسبی‌گرایی، به‌طور مستقیم و غیرمستقیم (از طریق متغیر میانجی تردید حرفه‌ای) بر توانایی کشف تقلب اثر منفی می‌گذارد.

۳. روش‌شناسی

این پژوهش از نظر هدف کاربردی است و نتایج آن می‌تواند مورداستفاده پژوهشگران، حسابرسان و سیاست‌گذاران قرار گیرد. همچنین این پژوهش از نوع توصیفی-پیمایشی است. داده‌های این پژوهش با ابزار پرسش‌نامه جمع‌آوری شده است و تجزیه و تحلیل داده‌ها با روش مدل‌سازی معادلات ساختاری^۱ و با کمک نرم‌افزار Smart PLS انجام شده است. جامعه آماری این پژوهش، شامل تمامی حسابرسان مستقل و حسابرسان دستگاه‌های نظارتی در بخش عمومی است. حسابرسان مستقل شامل حسابرسان شاغل در مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران و سازمان حسابرسی و حسابرسان دستگاه‌های نظارتی شامل سازمان بازرسی کشور، دیوان محاسبات و وزارت امور اقتصاد و دارایی بود. نمونه آماری با استفاده از فرمول کوکران برای جامعه نامحدود با سطح خطای ۰/۰۵ محاسبه شد که تعداد آن برابر ۳۸۴ به‌دست آمد. به‌منظور ریزش احتمالی پرسش‌نامه‌های دریافتی، ۴۰۰ پرسش‌نامه توزیع شد و در نهایت تعداد ۳۸۴ پرسش‌نامه دریافت شد. پرسش‌نامه‌ها به‌صورت حضوری و نیز با استفاده از پرسش‌نامه آنلاین تکمیل گردید.

پرسش‌نامه‌های مربوط به متغیرها، استاندارد و برگرفته از پرسش‌نامه **لطیف و همکاران (۲۰۱۹)** بوده و از ۶۴ سوال تشکیل شده که متغیرها و ابعاد آن‌ها در جدول ۱ آورده شده است. در این پرسش‌نامه از طیف لیکرت پنج‌درجه‌ای به‌صورت کاملاً مخالفم، مخالفم، نظری ندارم، موافقم، کاملاً موافقم تشکیل شده است که از ۱ تا ۵ امتیاز داده شد.

جدول ۱. متغیرها و ابعاد پرسش‌نامه پژوهش

نام متغیر	ابعاد	سوالات
پیشگیری از تقلب	ایجاد فرهنگ صداقت و اخلاق عالی	۶-۱
	ارزیابی فرایندها و کنترل‌های ضد تقلب	۹-۷
	ایجاد یک سازوکار نظارتی مناسب	۱۴-۱۰
مهارت	-	۲۶-۱۵
دانش	-	۲۸-۲۷
اخلاق	رفتار با صداقت	۴۶-۳۹

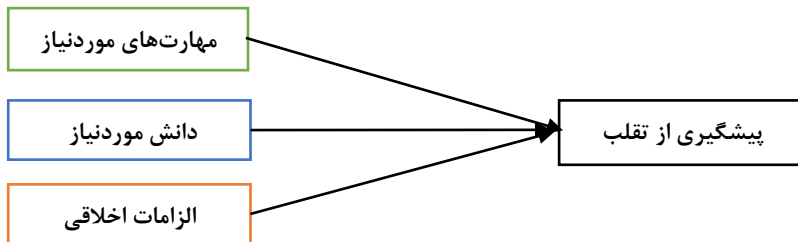
^۱. Structured Equation Model (SEM)

۵۵-۴۷	عملکرد مستقل و عینی
۶۴-۵۶	حفظ منافع عمومی

به منظور سنجش پایایی پرسش‌نامه‌ها، از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد که مقدار آن برای هریک از متغیرها بیشتر از ۰/۷ به دست آمد و مقدار این ضریب برای کل پرسش‌نامه برابر ۰/۷۵۸ بود که مناسب ارزیابی شد.

مدل مفهومی پژوهش

برای تدوین فرضیه‌های پژوهش، مدل مفهومی طبق شکل ۱ پیشنهاد شد که طبق آن، متغیرهای مستقل شامل الزامات دانش، الزامات مهارتی و الزامات اخلاقی و متغیر وابسته، پیشگیری از تقلب است.

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

۴. یافته‌ها

آمار توصیفی

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی نمونه آماری به صورت جدول ۲ است. با توجه به نتایج، ۷۶/۸ درصد پاسخگویان مرد و ۲۳/۲ درصد زن بودند. ۳۹/۶ درصد در رده سنی ۵۰-۴۱ سال سن داشتند. همچنین از نظر سطح تحصیلات، بیشتر پاسخگویان (۶۰/۴ درصد) دارای کارشناسی ارشد بودند. از نظر سابقه در حرفه، بیشترین درصد مربوط به رده ۲۰ سال و بالاتر بود که ۴۵/۱ درصد افراد را تشکیل داد. همچنین از نظر نوع حسابرس، ۲۳۸ نفر حسابرس مستقل و ۱۴۶ نفر حسابرس دستگاه‌های نظارتی بودند. از نظر سمت، در ۱۱ رده طبقه‌بندی شدند که ۲۵/۸ درصد شامل مدیران با بیشترین مشارکت و سپس ۱۸ درصد مربوط به سمت کارشناس بوده است.

جدول ۲. ویژگی‌های جمعیت‌شناسی نمونه مورد مطالعه

متغیر	مؤلفه‌ها	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت	مرد	۲۹۵	۷۶/۸
	زن	۸۹	۲۳/۲
سن	۴۰ سال و کمتر	۹۵	۲۴/۷
	۴۱-۵۰	۱۵۲	۳۹/۶
	۵۱-۶۰	۱۰۲	۲۶/۶
	بیش از ۶۰ سال	۳۵	۹/۱
سطح تحصیلات	کارشناسی	۶۰	۱۵/۶
	کارشناسی ارشد	۲۳۴	۶۰/۴

۲۱/۱	۸۱	دکتری تخصصی	
۲/۹	۱۱	دکتری (DBA)	
۵/۲	۲۰	۵ سال و کمتر	
۱۲/۷	۴۹	۱۰-۶	سابقه حرفه‌ای
۱۴/۶	۵۶	۱۵-۱۱	
۲۲/۴	۸۶	۲۰-۱۶	
۴۵/۱	۱۷۳	۲۰ و بالاتر	
۶۲/۰	۲۳۸	حسابرسان مستقل	نوع حسابرس
۳۸/۰	۱۴۶	حسابرسان دستگاه‌های نظارتی	
۱۸/۰	۶۹	کارشناس	سمت
۱۴/۸	۵۷	کارشناس ارشد	
۹/۶	۳۷	سرپرست	
۴/۴	۱۷	سرپرست ارشد	
۱۰/۷	۴۱	شریک	
۲۵/۸	۹۹	مدیر	
۵/۲	۲۰	معاون	
۱/۱	۴	ذی حساب	
۳/۱	۱۲	حسابرس مالیاتی	
۲/۶	۱۰	حسابرس ارشد مالیاتی	
۴/۷	۱۸	رئیس گروه مالیاتی	
۱۰۰	۳۸۴	مجموع	

(منبع: یافته‌های پژوهش)

در جدول ۳ آمار تو صیفی مربوط به متغیرهای پژوهش ارائه شده است که نتایج نشان می‌دهد که میانگین همه متغیرها از حد وسط (۳) بیشتر بوده و مقادیر بالایی را کسب کرده‌اند.

جدول ۳. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرها	مشاهده	میانگین	میان	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
پیشگیری از تقلب	۳۸۴	۴/۲۱	۴	۰/۴۳	۱	۵
دانش	۳۸۴	۴/۲۵	۴	۰/۳۹	۱	۵
مهارت	۳۸۴	۳/۹۱	۴	۰/۵۳	۱	۵
اخلاق	۳۸۴	۴/۰۰	۴	۰/۵۴	۱	۵

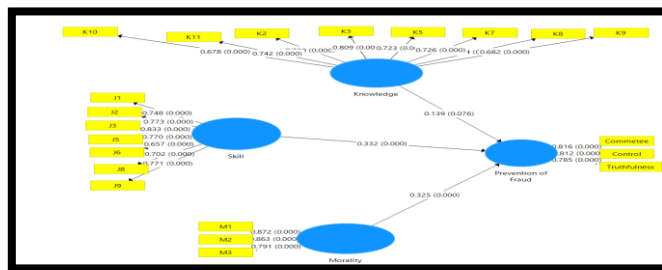
آزمون فرضیه‌ها
روش مدل‌سازی معادلات ساختاری

در ابتدا، پایایی و روایی متغیرهای پژوهش با ضریب آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و میانگین واریانس استخراج شده (AVE^۱) سنجیده شد و مدل به طور مناسب تعدیل گردید. نتایج در جدول ۶ نشان داده شده است. آلفای کرونباخ، معیاری برای سنجش پایایی و سنجهای مناسب برای ارزیابی پایداری درونی محسوب می‌شود، همچنین پایایی ترکیبی، پایایی سازه‌ها را با توجه به همبستگی سازه‌ها با یکدیگر به دست می‌آورد که مقدار قابل قبول برای هر دوی آن‌ها مقادیر بالاتر از ۰/۷ است. با توجه به نتایج جدول ۵، متغیرها دارای پایایی قابل قبول هستند. برای سنجش روایی، از میانگین واریانس استخراج شده (AVE) استفاده شد که میزان همبستگی هر سازه با معرف‌های آن را نشان می‌دهد. مقدار ملاک برای مناسب بودن آن، مقادیر بالاتر از ۰/۵ است (داوری و رضازاده، ۱۳۹۷)، با توجه به نتایج جدول ۴، متغیرها دارای روایی همگرا هستند.

جدول ۴. شاخص‌های روایی و پایایی برای مدل اول

متغیرهای پنهان	AVE	CR	آلفای کرونباخ
الزامات دانش	۰/۵۲۲	۰/۸۹۷	۰/۸۷۰
الزامات مهارتی	۰/۵۶۶	۰/۹۰۱	۰/۸۷۲
الزامات اخلاقی	۰/۷۱۰	۰/۸۸۰	۰/۸۰۱
پیشگیری از تقلب	۰/۶۴۸	۰/۸۴۶	۰/۷۲۹

پس از بررسی پایایی و روایی متغیرها، به بررسی فرضیه‌های پژوهش (از دیدگاه حسابرسان مستقل) پرداخته و برای سنجش کفایت مدل از ضریب تعیین استفاده شد. ضریب تعیین (R^2) واریانس توضیحی یک متغیر درون‌زا را نسبت به واریانس کل آن توسط متغیرهای برون‌زا اندازه‌گیری می‌کند. برای این شاخص، مقادیر بزرگ‌تر از ۰/۶۷۰ قوی، بزرگ‌تر از ۰/۳۳۳ متوسط و کمتر از ۰/۱۹۰ ضعیف تلقی می‌شود (داوری و رضازاده، ۱۳۹۷). مقدار ضریب تعیین برای مدل اول پژوهش برابر ۰/۴۱۷ شده است که از نظر تبیین متغیر وابسته توسط متغیرهای توضیحی مقدار متوسطی است.

شکل ۲. مدل اول در حالت ضرایب معنی داری و P-value

^۱. Average Variance Extracted

نتایج حاصل از فرضیه‌های پژوهش (دیدگاه حسابرسان مستقل) با سطح اطمینان ۹۵ درصد در جدول ۵ آورده شده است.

جدول ۵. نتایج فرضیه‌های پژوهش (دیدگاه حسابرسان مستقل)

مسیر	t-value	P-value	ضریب مسیر	جهت	نتیجه فرضیه
الزامات دانش - پیشگیری از تقلب	۱/۷۷۷	۰/۰۷۶	۰/۱۳۹	مثبت	رد
الزامات مهارتی - پیشگیری از تقلب	۵/۱۰۳	۰/۰۰۰	۰/۳۳۲	مثبت	تائید
الزامات اخلاق - پیشگیری از تقلب	۳/۶۴۹	۰/۰۰۰	۰/۳۲۵	مثبت	تائید

در ارتباط با فرضیه اول مبنی بر این که «از دیدگاه حسابرسان مستقل الزامات دانش در حسابرسان در پیشگیری از تقلب مؤثر است»، همان طور که در مدل اول قابل مشاهده است، مقدار P-Value برابر ۰/۰۷۶ شده که از سطح خطای پژوهش (۰/۰۵) بیشتر است، بنابراین فرضیه اول رد شد و از دیدگاه حسابرسان مستقل در جامعه مورد مطالعه، وجود الزامات دانش در حسابرسان در پیشگیری از تقلب تأثیر چندانی ندارد. در ارتباط با فرضیه سوم پژوهش مبنی بر این که «از دیدگاه حسابرسان مستقل الزامات مهارتی در حسابرسان در پیشگیری از تقلب مؤثر است»، با توجه به آن که مقدار P-Value این رابطه برابر ۰/۰۰۰ شده که از سطح خطای پژوهش کمتر است، می‌توان معنادار بودن رابطه الزامات مهارتی و پیشگیری از تقلب را تأیید کرد، بنابراین فرضیه سوم پژوهش تأیید می‌شود. همچنین مقدار بار عاملی این رابطه برابر ۰/۳۳۲ و مثبت است که نشان از رابطه مستقیم بین متغیرها دارد. در ارتباط با فرضیه پنجم پژوهش مبنی بر این که «از دیدگاه حسابرسان مستقل، الزامات اخلاق در حسابرسان در پیشگیری از تقلب مؤثر است»، با توجه به آن که مقدار P-Value این رابطه برابر ۰/۰۰۰ شده که از سطح خطای پژوهش کمتر است، می‌توان معنادار بودن رابطه الزامات اخلاق و پیشگیری از تقلب را تأیید کرد، بنابراین فرضیه پنجم پژوهش تأیید می‌شود. همچنین مقدار بار عاملی این رابطه برابر ۰/۳۲۵ و مثبت است که نشان از رابطه مستقیم بین متغیرها دارد.

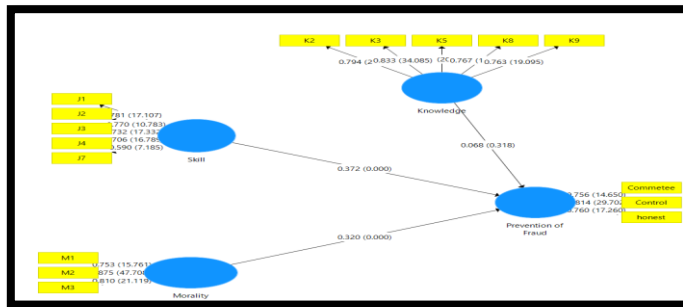
نتایج فرضیه‌ها (از دیدگاه دستگاه‌های نظارتی)

مقادیر شاخص‌های پایایی و روایی متغیرهای پژوهش مربوط به مدل دوم در جدول ۶ آورده شده است.

جدول ۶. شاخص‌های روایی و پایایی برای مدل دوم

متغیرهای پنهان	AVE	CR	آلفای کرونباخ
الزامات دانش	۰/۶۲۴	۰/۸۹۲	۰/۸۵۰
الزامات مهارتی	۰/۵۱۷	۰/۸۴۱	۰/۷۶۶
الزامات اخلاق	۰/۶۶۳	۰/۸۵۴	۰/۷۴۴
پیشگیری از تقلب	۰/۶۰۴	۰/۸۲۰	۰/۷۲۱

مقدار ضریب تعیین برای مدل اول پژوهش برابر ۰/۳۵۷ شده است که از نظر تبیین متغیر وابسته توسط متغیرهای توضیحی مقدار متوسطی است.

شکل ۳. مدل دوم در حالت ضرایب معنی داری و P-value

نتایج حاصل از فرضیه‌های پژوهش (دیدگاه دستگاه‌های نظارتی) با سطح اطمینان ۹۵ درصد در جدول ۷ آمده است.

جدول ۷. نتایج فرضیه‌های پژوهش (دیدگاه دستگاه‌های نظارتی)

مسیر	t-value	P-value	ضریب مسیر	جهت	نتیجه فرضیه
الزامات دانش -> پیشگیری از تقلب	۰/۹۹۹	۰/۳۱۸	۰/۰۶۸	مثبت	رد
الزامات مهارتی -> پیشگیری از تقلب	۴/۷۶۹	۰/۰۰۰	۰/۳۷۲	مثبت	تائید
الزامات اخلاق -> پیشگیری از تقلب	۴/۲۹۱	۰/۰۰۰	۰/۳۲۰	مثبت	تائید

در ارتباط با فرضیه دوم پژوهش (از دیدگاه حسابرسان دستگاه‌های نظارتی الزامات دانش در حسابرسان در پیشگیری از تقلب مؤثر است)، همان‌طور که در مدل دوم مشاهده می‌شود، مقدار P-Value برابر ۰/۳۱۸ شده که از سطح خطای پژوهش (۰/۰۵) بیشتر است بنابراین فرضیه دوم رد شده و از دیدگاه حسابرسان دستگاه‌های نظارتی در جامعه مورد مطالعه، وجود الزامات دانش در حسابرسان در پیشگیری از تقلب تأثیری ندارد. در ارتباط با فرضیه چهارم (از دیدگاه حسابرسان دستگاه‌های نظارتی الزامات مهارتی در حسابرسان در پیشگیری از تقلب مؤثر است)، با توجه به آن که مقدار P-Value این رابطه برابر ۰/۰۰۰ شده که از سطح خطای پژوهش کمتر است، می‌توان معنادار بودن رابطه الزامات مهارتی و پیشگیری از تقلب را تأیید کرد، بنابراین فرضیه چهارم پژوهش تأیید می‌شود. همچنین مقدار بار عاملی این رابطه برابر ۰/۳۷۲ و مثبت است که نشان از رابطه مستقیم بین متغیرها دارد و در نهایت، در ارتباط با فرضیه ششم (از دیدگاه حسابرسان دستگاه‌های نظارتی الزامات اخلاقی در حسابرسان

در پیشگیری از تقلب مؤثر است)، با توجه به آن که مقدار P-Value این رابطه برابر ۰/۰۰۰ شده که از سطح خطای پژوهش کمتر است، می‌توان معنادار بودن رابطه الزامات اخلاقی و پیشگیری از تقلب را تأیید کرد، بنابراین فرضیه ششم پژوهش تأیید می‌شود. همچنین مقدار بار عاملی این رابطه برابر ۰/۳۲۰ و مثبت است که نشان از رابطه مستقیم بین متغیرها دارد.

۵. نتیجه‌گیری

با توجه به رشد اقتصادی در جوامع بشری، تمایل افراد برای دستیابی به سود بیشتر، افزایش یافته و این میل منجر به رعایت نکردن عرف و اخلاق شده است. امروزه تقلب بزرگ‌ترین ریسک برای هر سازمانی است زیرا ارتباط نزدیکی با بازار، اعتبار و سیستم‌های مالی سازمان‌ها دارد و در این میان حسابرسی با هدف جلوگیری از زیان‌های مالی هنگامت در سازمان با آن مرتبط است. یافته‌های این پژوهش نشان داد که از دیدگاه حسابرسان مستقل و حسابرسان دستگاه‌های نظارتی الزامات مهارتی و اخلاقی در حسابرسان در پیشگیری از تقلب مؤثر است اما الزامات دانش از نظر هر دو گروه در پیشگیری از تقلب تأثیر چندانی ندارد. به‌طور تجربی، این مطالعه شواهدی را برای حمایت از این استدلال ارائه کرده است که مهارت و اخلاق در حسابرسان، به‌طور قابل توجهی با پیشگیری از تقلب مرتبط هستند. اگر حسابرس توانایی‌های لازم را داشته باشد، تقلب نه‌تنها در بخش خصوصی و عمومی مهار می‌شود بلکه از آن جلوگیری نیز می‌شود. از این رو، از طریق به‌روزرسانی مداوم و ارتقای الزامات مهارتی در حسابرسان، این مهم میسر می‌شود. به‌نظر پاسخگویان در نمونه این پژوهش، صرف داشتن دانش در حسابرسان سبب پیشگیری از تقلب نخواهد شد و آن‌ها با داشتن درجات بالای اخلاق و نیز وجود مهارت‌های حسابرسی، خواهند توانست در پیشگیری از تقلب نقش ایفا کنند و مؤثر باشند. نتایج این پژوهش مطابق با نظریه‌های شایستگی و رفتار برنامه‌ریزی شده است. مطابق با نظریه شایستگی، حسابرسان با داشتن شایستگی‌هایی مانند مهارت و اخلاق از وقوع تقلب در سازمان پیشگیری می‌کنند، این نظریه بر قابلیت‌های فردی حسابرسان اشاره می‌کند و طبق این نظریه، نتایج پژوهش نشان داد که وجود مهارت و اخلاق در حسابرسان بخش خصوصی و عمومی در پیشگیری از تقلب مؤثر است ولی از نظر پاسخ‌دهندگان به پرسش‌نامه این پژوهش، وجود دانش در حسابرسان برای پیشگیری از تقلب در سازمان کافی نمی‌باشد و در پیشگیری از تقلب تأثیر بسزایی ندارد. همچنین در نظریه رفتار برنامه‌ریزی شده، رفتار افراد در سازمان، تبیین و پیش‌بینی می‌شود. حسابرسان نقش مهمی در میزان اعتماد استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی دارند بنابراین تصمیم و فعالیت آن‌ها نقش پررنگی در پیشگیری از تقلب دارد و توجه به ویژگی‌های آن‌ها در پیشگیری از تقلب هم در بخش خصوصی و هم عمومی، ضرورت دارد. نتایج این پژوهش، با پژوهش‌های پیشین مانند [مت‌ریدزون و همکاران \(۲۰۲۲\)](#)، [لطیف و همکاران \(۲۰۱۹\)](#)، [برزگر عباسپور و همکاران \(۱۴۰۲\)](#) و [پاشایی‌فشتالی و همکاران \(۱۳۹۹\)](#) همسو است ولی با پژوهش [دی‌گابریل \(۲۰۰۸\)](#) و [پوپولا \(۲۰۱۴\)](#) از نظر نقش دانش در پیشگیری از تقلب، همسو نیست.

در نهایت در راستای نتایج این پژوهش، پیشنهادهای ذیل ارائه می‌شود: ۱. به مدیران مؤسسات حسابرسی و دستگاه‌های نظارتی پیشنهاد می‌شود برای ارتقای عملکرد حسابرسان، محیط کاری مثبت همراه با اعتماد، همکاری و تلاش برای دستیابی به اهداف و ارزش‌های مشترک ایجاد شود تا حسابرسان با تلاش بیشتر، سبب بهبود عملکرد خود شوند. ۲. به مدیران سازمان حسابرسی و دستگاه‌های نظارتی پیشنهاد می‌شود فرهنگ قدردانی از دانش،

مهارت و اخلاق حسابرسان را تشویق و ترویج کنند تا موضوع روش‌های متقلبانه در بخش عمومی کاهش یابد. ۳. مهارت بالاتر در حسابرسان سبب پیشگیری از تقلب می‌شود از این‌رو به مدیران پیشنهاد می‌شود که از حسابرسان با مهارت تحلیلی بالاتر در رسیدگی‌ها استفاده کنند. ۴. به حسابرسان پیشنهاد می‌شود که زمانی که دانش کافی در مورد نحوه انجام کاری ندارند، آن کار را نپذیرند تا از آسیب‌های احتمالی بعد از آن جلوگیری کنند. ۵. به حسابرسان مستقل و دستگاه‌های نظارتی توصیه می‌شود استانداردهای فنی و اخلاقی را در رسیدگی‌ها رعایت کنند تا از وقوع تقلب پیشگیری شود. همچنین به پژوهشگران آتی پیشنهاد می‌شود تأثیر سایر ویژگی‌های حسابرسان در پیشگیری از تقلب بررسی گردد و با نتایج این پژوهش مقایسه شود. این پژوهش از پرسش‌نامه برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده کرده است از این‌رو دارای محدودیت ذاتی پرسش‌نامه است. همچنین با توجه به آن‌که فقط سه ویژگی حسابرسان بررسی گردیده و به سایر ویژگی‌های حسابرسان توجه نشده است، ممکن است تعمیم نتایج را با محدودیت مواجه کند.

تشکر و قدردانی

از کلیه افرادی که در تکمیل پرسش‌نامه این پژوهش، همکاری کردند، کمال تشکر و قدردانی را داریم.

References

- (ACFE), A. o. C. F. E. (2016). *Report to the nations on occupational fraud and abuse: 2016 global fraud study*. Association of Certified Fraud Examiners (ACFE) . <https://www.acfe.com/fraud-resources/report-to-the-nations-archive>.
- Abdo, M., Feghali, K., & Zgheib, M. A. J. A. J. o. A. R. (2022). The role of emotional intelligence and personality on the overall internal control effectiveness: applied on internal audit team member's behavior in Lebanese companies. 7(2), 195-207 .. <https://doi.org/10.1108/AJAR-04-2021-0048>.
- Akinbowale, O. E., Klingelhöfer, H. E., & Zerihun, M. F. J. J. o. F. C. (2020). An innovative approach in combating economic crime using forensic accounting techniques. 27(4), 1253-1271 . <https://doi.org/10.1108/JFC-04-2020-0053>.
- Alizadegan, L., SAMADI, L. M., & IMENI, M. (2023). An analysis of auditors capability on fraud detection using the planned behavior theory perspective: the impact of auditors experience and personality type with respect to the role of professional skepticism . . <https://doi.org/10.30495/faar.2023.699788> (In Persian)
- Barzegar, A. K., Eslami, M. A. H., & Ebrahimi, S. M. (2023). The Effect of the Auditor Attributes and Board of Directors Structure on the Possibility of Fraudulent Financial Statements of Commercial Companies . <https://doi.org/10.30495/JDAA.2023.705530> (In Persian)
- Choo, A. S., Linderman, K. W., & Schroeder, R. G. J. M. S. (2007). Method and psychological effects on learning behaviors and knowledge creation in quality improvement projects. 53(3), 437-450 . <https://doi.org/10.1287/mnsc.1060.0635>.
- Chui, L. (۲۰۱۰). *An experimental examination of the effects of fraud specialist and audit mindsets on fraud risk assessments and on the development of fraud-related*

- problem representations*. University of North Texas .
<https://digital.library.unt.edu/ark:/67531/metadc30447/manifest/>
- Clements, L. H. J. J. o. F. C. (2020). Personality traits common to fraud investigators. 27(1), 119-129 . . <https://doi.org/10.1108/JFC-03-2019-0036>.
- Cressey, D. R. (1953). Other people's money; a study of the social psychology of embezzlement . <https://psycnet.apa.org/record/1954-06293-000>.
- Davari, A., & Reza zadeh, A. J. T. J. D. P. (2018). Structural modeling with SmartPLS application .(In Persian)
- Digabriele, J. A. J. J. o. e. f. B. (2008). An empirical investigation of the relevant skills of forensic accountants. 83(6), 331-338 . <https://doi.org/10.3200/JOEB.83.6.331-338>.
- Doan, T. N., Ta, T. T. J. J. o. G., & Regulation/Volume. (2023). Factors of fraud triangle affecting the likelihood of material misstatements in financial statements: An empirical study. 12 (١) . <https://doi.org/10.22495/jgrv12i1art8>.
- Fernandhytia, F., & Muslichah, M. J. M. e. d. m. (2020). The effect of internal control, individual morality and ethical value on accounting fraud tendency. 35(1), 112-127 .: <http://dx.doi.org/10.24856/mem.v35i1.1343>.
- Gagnon, S., & Gould, S. J. I., Dostupno na: <https://www.ifac.org/knowledge-gateway/building-trust-ethics/discussion/paying-professional-ethics-more-lip-service>. (2019). Paying professional ethics more than lip service .
- Geng, X., & Yang, D. J. M. P. i. E. (2٠٢١). Intelligent prediction mathematical model of industrial financial fraud based on data mining. 2021(1), 8520094 .
<https://doi.org/10.1155/2021/8520094>.
- Gray, O. R., & Moussalli, S. D. J. J. o. B. I. (2006). Forensic accounting and auditing united again: A historical perspective. (2), 15٠-
<https://ssrn.com/abstract=1642100>.
- Gullkvist, B., & Jokipii, A. J. N. J. o. B. (2015). Factors influencing auditors' self-perceived ability to assess fraud risk. 64(1), 40-63 .http://njb.fi/wp-content/uploads/2015/06/Gullkvist_et al.pdf.
- Houck, M. M., Kranacher, M.-J., Morris, B., & Riley Jr, R. A. J. T. C. J. (2006). Forensic accounting as an investigative tool. 76(8), 68 .
- IESBA, I. J. I. C. o. E. (2018). Handbook of the international code of ethics for professional accountants .https://digitalcommons.usf.edu/fac_publications/3191/.
- Jamei, R., & Lotfi Joo, N. J. K. Q. S. J. (2021). The Impact of Political Relations on Auditor's Opinion with Emphasis on Market Characteristics of Companies Listed on the Tehran Stock Exchange. 18(2), 55-72 .
<https://doi.org/10.48301/kssa.2021.128445>. (In Persian)
- Kravitz, R. H. J. T. C. j. (2012). Auditors' responsibility for detecting fraud: Putting ethics and morality first. 82(6), 24 .
http://www.cpareport.com/archives/August_2012/Fraud_Whos_Responsibile.pdf.
- Lateef, S., Rashid, N., Mubaraq ,S., Abubakar, U. J. A. E., & Business. (2019). Capability Requirements on Fraud Prevention in the Nigerian Public Sector: The perception of Professional Accountant. 3٠(٢) <https://aeb.wyb.ac.lk/wp-content/uploads/2019/12/Vol3-2/2-Lateef.pdf>.
- Lucia, A. D., & Lepsinger, R. (1999). *Art & science of competency models*. Jossey-Bass San Francisco, CA . <https://searchworks.stanford.edu/view/9999890>.

- Mahdavi, G., & Ghahramani, A. J. J. o. A. S. (2017). Model of fraud detection by Auditors by artificial neural networks. *17*(67), 45-70 . <https://www.sid.ir/paper/512839/fa> (In Persian)
- Mat Ridzuan, N. I., Said, J., Razali, F. M., Abdul Manan, D. I., Sulaiman, N. J. J. o. R & ., Management, F. (2022). Examining the role of personality traits, digital technology skills and competency on the effectiveness of fraud risk assessment among external auditors. *15*(11), 536 . <https://doi.org/10.3390/jrfm15110536>.
- Mennati, V., Arabmazar Yazdi, M., & Khazen, A. J. J. o. A. K. (2۰۲۲). Internal auditors' responses to fraud risks. *14*(1), 119-141 . <https://doi.org/10.22103/JAK.2022.19106.3681>. (In Persian)
- Murdiansyah, I. J. I. J. o. R., & Studies, C. (2022). Religious Accountant as Fraud Reducer. *4* .(۱) <https://doi.org/10.34199/ijracs.2022.04.011>.
- Muthusamy, G. (2011). *Behavioral intention to use forensic accounting services for the detection and prevention of fraud by large Malaysian companies* Curtin University. <http://hdl.handle.net/20.500.11937/216>.
- Nakhaei, H., BAYAZ, L. D., & Molazadeh, M. J. K. J. (2024). Investigating Factors Affecting Fraud Detection Audit Evidence Assessment in Iran . <https://doi.org/10.48301/kssa.2024.418833.2725>. (In Persian)
- Nguyen, T., & Van Nguyen, B. J. I. J. o. P. B. R. I. J. P. B. R. (2023). Ethical Issues of Vietnamese Auditors: Applying the Fraud Triangle Model. *8*(6), 48 . <http://openaccessojs.com/JBReview/article/view/2599>.
- Nurim, Y., Elrifi, M. Y., Mahardika, S. N., Harjanto, N. J. R. o. I. B., & Research, E. (2023). The Role of Knowledge Level and Personal Perspective of Risk on Fraud Risk Assessment Consistency: A Quasi-Experimental Method. *12*(1), 124-133 . <https://www.proquest.com/docview/2777084726?sourcetype=Scholarly%20Journals>.
- Odhiambo, O. (2022). *Exploring the Machine Learning and Artificial Intelligence Algorithm Needed to Detect Healthcare Financial Statement Anomalies* Colorado Technical University.
- Pashaei Fashtali, M., Azadi Hir, K., Vatanparast, M. J. j. o. V., & Accounting, B. (2021). Investigating the effect of professional ethics and personal moral philosophy on auditors' fraud detection capability according to moderating role of professional skepticism. *5*(10), 319-349 .<http://aapc.khu.ac.ir/article-1-927-fa.html> (In Persian)
- Popoola, O. M. J. (2014). *Forensic accountants, auditors and fraud capability and competence requirements in the Nigerian public sector* Universiti Utara Malaysia. <http://etd.uum.edu.my/4531/1/s94614.pdf>.
- Pramuki, N., Agustine, K. D. J. A. J. o. E., Business, & Accounting. (2023). The effect of red flags and internal bank auditor professional skepticism on fraud detection in denpasar. *23*(8), 36-43 . <https://doi.org/10.9734/ajeba/2023/v23i8952>.
- Rahim, S., Muslim, M., & Leo, M. (2018). Government Auditor Performance: The Main Role Of Locus Of Control. International Conference And Call For Paper. <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.11886.36166>.
- Rusmana, O., & Tanjung, H. J. J. E., Bisnis, Dan Akuntansi. (2019). Identifikasi kecurangan laporan keuangan dengan fraud pentagon studi empiris BUMN

- terdaftar di Bursa Efek Indonesia. *21*(4), 1-15 .
<https://doi.org/10.32424/jeba.v21i4.1545>.
- Sawant, S. J. I. J. o. M. R., & Reviews. (2020). Corporate Social Responsibility Audit In The Context Of India. *10*(8), 1-10 . <https://www.linkedin.com/pulse/corporate-social-responsibility-audit-context-india-sawant>.
- Ugwu. (2021). Forensic accounting and fraud control in Nigeria: A critical review. *12*(10), 112-120 . <https://doi.org/10.7176/RJFA/12-10-13>.
- Ugwunta, D. O., Ugwuanyi, B. U., Ngwa, C. U. J. J. o. A., & Taxation. (2018). Effect of audit quality on market price of firms listed on the Nigerian stock market. *10*(6), 61-70 . . <https://doi.org/10.5897/JAT2018.0293>.
- Ulimsyah, U. J. P. o. V. R. A., & Auditing. (2021). Whistleblowing's effectiveness in preventing fraud through forensic audit and investigative audit. *2*(1), 81-91 .
<https://doi.org/10.47090/povraa.v2i1.116>.
- Umar, B., Ibrahim, U. A., Eriki, P. J. I. J. o. F., & Studies, B. (2020). Forensic Accounting and Incidence of Fraud Detection: Evidence from Nigeria. *9*(2), 72-81 .
<https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1108/JFC-04-2015-0020/full/html>.
- Verwey ,I. G., & Asare, S. K. J. J. o. B. E. (2022). The joint effect of ethical idealism and trait skepticism on auditors' fraud detection. *176*(2), 381-395 . .
<https://doi.org/10.1007/s10551-020-04718-8>.
- Yaqoub, M., Hamad, S., Alhammadi, H., Elkelish, W., Abdalla, Y., Hussain, A. J. Y., M., Hamad, S., Alhammadi, H., ElKelish, WW, Abdalla, YA,, . . . Review, O. B. (2023). Understanding accounting fraud motivation, protection procedures, and firms' performance: External auditors' perspective. *7*(3), 19-26 .
<https://doi.org/10.22495/cgobrv7i3p2>.